

SPRAWOZDANIE Z INAUGURACJI FESTIWALU DAWNEJ MUZYKI
KRAJÓW EUROPY ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ

Przed godziną w sali Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy rozpoczął się Festiwal Dawnej Muzyki Krajów Europy Środkowej i Wschodniej - impreza o charakterze międzynarodowym skupiająca wokół siebie duże zainteresowanie obserwatorów, wykonawców, jak i miłośników dawnej muzyki.

W koncercie inauguracyjnym Festiwal wystąpi chór chłopięco-męski Filharmonii Poznańskiej pod dyrekcją Stefana Stuligrosza. Zespół wykona pieśni i motety Wacława z Szamotuł, a po przerwie "Missa rorate" Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego.

Otwarcia Festiwalu dokonał tradycyjnym już zwyczajem - przewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy - Aleksander Schmidt. Oto jego przemówienie:

/Taśma/

Ponieważ czas nie pozwala nam na transmisję całego koncertu inauguracyjnego Festiwal Dawnej Muzyki Krajów Europy Środkowej i Wschodniej - prosimy przeto wysłuchać dwóch utworów Wacława z Szamotuł - pieśni "Już się zmierzcha" i motetu "In te Domine speravi

169

Wacław z Szamotuł, czołowy przedstawiciel muzyki XVI wieku, był przede wszystkim twórcą pieśni. Utwory te opracowywane kunsztownie, operujące bogatymi środkami polifonicznymi, jak też niemalże prymitywne, w technice nota contra notam, zaspokajały potrzeby najszerszych kręgów odbiorców. Wacław z Szamotuł zwany także po prostu Szamotulczykiem znany był także poza granicami swego kraju. Jego dwa dotychczas w komplecie zachowane motety "In te Domine speravi" i "Ego sum pastor bonus" ukazały się po raz pierwszy drukiem w Norymberdze i wchodziły w skład obszernego tomu zawierającego wybór współczesnych motetów. "In te Domine speravi" jest kompozycją dwuczęściową, składającą się z kilku odcinków opracowanych imitacyjnie.

Słuchamy zatem dwóch kompozycji Wacława z Szamotuł: pieśni "Już się zmierzcha" i motetu "In te Domine speravi". Śpiewa chór chłopięco-męski Filharmonii Poznańskiej pod dyrekcją Stefana Stuligrosza.

/ T A Ś M A ok.5' - /

Chór chłopięco-męski Filharmonii Poznańskiej pod dyrekcją Stefana Stuligrosza wykonał dwa utwory Wacława z Szamotuł: pieśń "Już się zmierzcha" i motet "In te Domine speravi".

Choć zasadnicza inauguracja Festiwalu Dawnej Muzyki rozpoczęła się dziś wieczorem, to w godzinach popołudniowych wystąpił w Filharmonii Pomorskiej warszawski zespół specjalizujący się w wykonawstwie dawnej muzyki - *Fistulatores et Tubicinatores Varsovienses* pod kierownictwem Kazimierza Piwkowskiego. Wykonał on utwory instrumentalne i wokalne XV i XVI wieku - Mikołaja z Radomia, Mikołaja z Krakowa i Mikołaja Gomółki.

Festiwal bydgoski trwać będzie do 12 września. W ponad 20 koncertach odbywających się w Bydgoszczy, Toruniu, Inowrocławiu i Grudziądzu wystąpią zespoły specjalizujące się przede wszystkim w wykonawstwie dawnej muzyki. Usłyszeć więc będziemy mogli obok polskich zespołów takich, jak: *Collegium Musicorum Posnaniensium*, *Cantores Minores Vratislavienses*, *Capellae Bydgestiensis* - także Zespoły Madrygalistów z Belgradu i Bratysławy, Państwowy Rosyjski Chór Akademicki z Moskwy, chór i zespół instrumentalny z Rumunii, wokalny zespół gruziński i armeński, a także na koncertach uzupełniających niejako imprezy festiwalowe, zespoły muzyki dawnej z Metzu i Halle.

Tegoroczny Festiwal będzie okazją do poznania u nas po raz pierwszy muzyki armeńskiej i gruzińskiej, mołdawskiej i chorwackiej

nowoodnalezionych zabytków muzyki słowackiej i ukraińskiej.

Podobnie jak Festiwal poprzedni, w roku 1966, i obecny będzie próbą pokazania wspólnych źródeł nawet bardzo różnych od siebie i odrębnych kultur, a także znalezieniem odpowiedzi na nurtujące pytania dotyczące wykonawstwa utworów muzyki dawnej, wpływów kultury greckiej i łacińskiej na muzykę Europy środkowej i wschodniej, przyczyn rozkwitu takich, a nie innych form w różnych ośrodkach muzycznych. Dlatego też organizatorzy wzorem minionych lat postanowili włączyć do festiwalowych imprez także i sesję naukową. Program sesji wypełnią 24 referaty, wygłaszane przez wybitnych specjalistów muzyki dawnej. Słuchać więc będziemy, między innymi, referentów z Moskwy, Kijowa, Erewania, Budapesztu, Bukaresztu, Pragi, Sofii, Zagrzebia i innych przedstawicieli ośrodków uniwersyteckich. Polskę reprezentować będą na bydgoskiej sesji: doktorzy Zygmunt Szwejkowski z Uniwersytetu Jagiellońskiego z Krakowa i Mirosław Perz z Uniwersytetu Warszawskiego, Karol Hławiczka z Cieszyna i magister Władysław Malinowski z Warszawy.

Początkowo planowano, że Festiwal poświęcony będzie wyłącznie muzyce renesansu i baroku. Później koncepcję nieco zmieniono, wychodząc z założenia, że ograniczenie tematyki festiwalowych

115

koncertów jedynie do tych dwóch epok mogłoby przyczynić się do zmniejszenia atrakcyjności muzycznej imprezy. Tak więc w tegorocznym Festiwalu dominować będą utwory renesansu i baroku, ale wzbogacone o szereg kompozycji epok późniejszych do współczesności włącznie, jak też i mało znanego Średniowiecza. W swym aspekcie poznawczym Festiwal wychodzi na przeciw współczesnej tendencji w muzykologii światowej, a to do możliwie jak najwierniejszego przedstawienia zabytków kultury muzycznej.

W okresie odbywającego się Festiwalu Dawnej Muzyki Krajów Europy Środkowej i Wschodniej w Bydgoszczy - zorganizowanych zostanie szereg imprez towarzyszących, a więc wystawa rękopisów i starodruków muzycznych, targi książek, płyt i nut, ekspozycja malarska pod tytułem "Temat muzyczny w plastyce współczesnej Europy Środkowej i Wschodniej" i "Malarstwo renesansowe w polskich zbiorach", a także ogólnopolska wystawa znaczków pocztowych o tematyce muzycznej.

Bezpośrednio po zakończeniu Festiwalu odbędzie się w Bydgoszczy 2-dniowe sympozjum polsko-włoskie na temat muzyki renesansu i baroku. Udział w nim wezmą przedstawiciele ośrodków uniwersyteckich Warszawy, Krakowa, Bolonii, Paryżu i Florencji.

Inauguracja F.M.D.E.Śr. i W.

Drodzy Goście!

Z upoważnienia politycznych i państwowych władz wojew. bydgoskiego mam zaszczyt kilku wstępными refleksjami zainaugurować II-gi już z rzędu - bydgoski Festiwal Muzyki Dawnej Europy Środkowej i Wschodniej.

Z prawdziwą radością witam przede wszystkim - w imieniu gospodarzy Ziemi Bydgoskiej, wszystkich przybyłych na Festiwal Gości z kraju i z zagranicy, życząc im z miejsca pełnego osiągnięcia wszystkich tych wyników badawczo - naukowych i tych przeżyć artystycznych, jakie założono w bogatym programie festiwalowym.

Festiwal Muzyki Dawnej, będący dla nas wszystkich wielkim wydarzeniem kulturalnym w skali całego kraju, a jednocześnie centralną imprezą bydgoskich Dni Sztuki, nabiera w bieżącym roku szczególnego znaczenia.

Po pierwsze dlatego, ponieważ przypada na jubileuszowy rok XXV-lecia Polski Ludowej. Festiwal traktujemy więc w pierwszym rzędzie jako uświetnienie uroczystości jubileuszowych na Ziemi Bydgoskiej, a jednocześnie jako przykład troski państwa ludowego o wszechstronny rozwój życia kulturalnego.

W toku trwania Festiwalu będziemy zapewne mogli wielokrotnie skonstatować, jak wiele już uczyniono w naszym kraju dla zrealizowania tej rdzennie humanistycznej idei i to zarówno w dziedzinie badań historyczno-naukowych, jak i w organizacji sfery życia + muzycznego.

Odnosi się to również do naszego miasta i województwa.

Po drugie dlatego, że ponieważ inauguracja Festiwalu przypada w 30-ą rocznicę wybuchu II-ej wojny światowej - i jednocześnie w rocznicę krwawych wydarzeń, jakie wówczas miały miejsce tu, w Bydgoszczy.

Fakt, że tu, na tej sali, przez blisko tydzień będziemy słuchali najwybitniejszych zespołów polskich, a także zespołów przybyłych z Czechosłowacji, z Jugosławii i Rumunii, z Niemieckiej Republiki Demokratycznej i Republik Związku Radzieckiego - Rosji, Armenii, Gruzji i Ukrainy - posiada swoją wyjątkową - w kontekście wydarzeń sprzed 30 lat - wymowę. Tu już nie tylko chodzi o pokazanie pokaźnego odcinka historii

kultury muzycznej tej części Europy, lecz o wykazanie, iż istnieje pełna możliwość współpracy, współdziałania, współżycia, współtworzenia w radości, zamiast prowadzenia krwawych wojen, w czasie których "młczą Muzy".

Nie przeto dziwnego, że jak najbardziej serdecznie witamy tu, w dotkniętej boleśnie ostatnią wojną Bydgoszczy, wszystkich miłośników dawnej muzyki.

Podkreślam z pełnym rozmysłem przymiotnik "dawnej" muzyki. Wszyscy bowiem zauważamy, iż rosnące zainteresowanie różnymi aspektami przeszłości jest charakterystyczne dla umysłowości dzisiejszego człowieka, a widoczny renesans dawnej muzyki wydaje się być zjawiskiem trwałym i społecznie doniosłym. Pozwala on mianowicie wprowadzić do krwioobiegu kulturalnego wiele cennych i trwałych wartości z narodowej przeszłości, które mają równocześnie siłę inspirującą współczesnych twórców. Zwracając się ku przeszłości nie czynimy tego bynajmniej po to, by odwrócić się od dnia dzisiejszego. Przeciwni - sięgamy ku niej w tym celu, aby głębiej pojąć to, co stanowi najbardziej żywą i najbardziej rzeczywistą, naszą aktualność.

Słuchając koncertów festiwalowych odnajdziemy wszystko, co było ongiś ~~wpół~~ wspólne lub podobne w muzyce naszych krajów, co je silnymi więzami kulturowymi zawsze łączyło i od wieków czyniło bliskim i bratnim. A obok tego odszukamy z pewnością i takie, niezmiernie liczne, trwałe elementy, które nasz kraj i pozostałe kraje tej części naszego kontynentu wniosły do ogólnoeuropejskiej kultury muzycznej, a za jej pośrednictwem - uczyniły je dobrem całej ludzkości.

Podnosząc te momenty wspólnoty, braterstwa i podobieństwa - ogłaszam

II Festiwal Muzyki Dawnej Europy Środkowej i
Wschodniej w Bydgoszczy -
za otwarty.

x

x

x

101
4. IX 69

- 1/ Wrzesień - w poezji autorów bydł. - toruńskich
- 2/ Sąsiedzi - o filmie "Sąsiedzi"
- 3/ Muzyka
- 4/ Słuchowisko "Dobrze byłoby, gdybyś..."
- 5/ Spójrz jaki księżyc - montaż pt. rozrywkowy pt.

muzyka

Zapowiedź: W naszym dzisiejszym "Wieczorze literacko-muzycznym", proponujemy słuchaczom wiersze poetów bydgoskich i toruńskich - w opracowaniu Zdzisława Prussa. Następnie nadamy reportaż z kręcenia scen do filmu Aleksandra Ścibora-Rylskiego pt: "Sąsiedzi" - a po reportażu, dla nabrania głębszego oddechu i zmiany nastroju - nadamy kwadrans dobrej muzyki rozrywkowej. Z szampańskiego, po-muzycznego nastroju, wyprowadzi nas "coś z życia", czyli mikro-słuchowisko Zdzisława Prussa i Jerzego Sulimy-Kamińskiego pt: "Dobrze byłoby gdybyś..."

A na koniec - uciszająca sumienia, rozrywkowa audycja - znowu Zdzisława Prussa /!/ pt: "Spójrz, jaki księżyc".

Zatem przez najbliższe sto minut poddamy się przypływom i odpływom nastrojów - od zadumy i refleksji, po myślącą beztroskę.

Życzymy miłego spędzenia czasu przy odbiornikach.

/ muzyka /

A więc zapowiedziana na wstępie audycja poetycka

- 2 -

w opracowaniu Zdzisława Prussa, pt: "Wrzesień", na którą złożą się wiersze poetów bydgoskich i toruńskich.

/ Wrzesień /

Usłyszeliśmy wiersze Jadwigi Tyrankiewicz, Andrzeja Baszkowskiego, Jana Górecy-Rosińskiego, Jerzego Lesława-Ordana i Edmunda Puzdrowskiego.

Wiersze recytowali: Teresa Wądzińska i Henryk Majcherek
Audycję opracował Zdzisław Pruss.

/ muzyka /

Wczoraj odbyła się w Bydgoszczy prapremiera filmu Aleksandra Ścibora-Rylskiego pt: "Sąsiedzi". Jak wiadomo, akcja tego filmu osnuta jest na bydgoskich wydarzeniach z końca sierpnia i początku września 1939 roku. Przypominamy państwu reportaż, który nagraliśmy rok temu, podczas zdjęć plenerowych. Twórca "Sąsiadów" wyjaśnia w nim genezę pomysłu, a także główne założenia ideowe i artystyczne filmu. Reportaż nagrali: Bohdan Hniedziewicz i Jerzy Sulima-Kamiński.

/ Sąsiedzi /

Posłuchajmy teraz kwadransa muzyki rozrywkowej.

Graję polskie zespoły poliestrowe
/ muzyka /

"Dobrze byłoby, gdybyś..." - czyli mikro-słuchowisko Zdzisława Prussa i Jerzego Sulimy-Kamińskiego - w reżyserii Zenona Jarugi. W słuchowisku wystąpią: Grażyna Korsakow - oraz Zenon Jaruga.

/ Słuchowisko /

muzyka

Było to słuchowisko Zdzisława Prussa i Jerzego Sulima-Kamińskiego pt: " Dobrze byłoby, gdybyś..."

W słuchowisku wystąpili: Grażyna Korsakow i Zenon Jaruga.

Reżyseria Zenona Jarugi.

/ muzyka /

A teraz prosimy wysłuchać powtórzenia audycji rozrywkowej Zdzisława Prussa pt: " Spójrz, jaki księżyc".

/ Księżyc /

Była to audycja rozrywkowa Zdzisława Prussa pt: "Spójrz, jaki księżyc" - w której gościnnie wystąpił redaktor Mieczysław Dachowski.

Na tym Rozgłośnia Bydgoska kończy swój "Wieczór literacko - muzyczny".

Całość opracował Jerzy Sulima-Kamiński. Muzykę do audycji przygotowała Teresa de Lavaux.
Realizacja: Piotr Kamiński

/ muzyka /